

ІНСТИТУЦІЙНА РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ У СТИМУЛЮВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Дзюблюк О.В.

Західноукраїнський національний університет

Одним із ключових завдань сучасної економічної політики держави має бути відновлення інноваційного потенціалу країни, з тим щоб можна було створювати наукомісткі, технічно складні виробів і забезпечувати можливості розробки сучасних інвестиційних проектів, котрі б дозволяли виробляти і реалізовувати інноваційну продукцію. Ефективне функціонування висококонкурентних національних економік на інноваційних засадах можливе лише на основі належних інституційних основ державного регулювання і підтримки. Досить тривалий час в економічній теорії поняття економічного розвитку ототожнювалося з поняттям економічного зростання. Першим, хто розмежував ці поняття, був Й. Шумпетер [1, с.73], котрий стверджував, що економічне зростання – це збільшення виробництва і споживання одних і тих же товарів та послуг з часом, а економічний розвиток – це передусім поява чогось нового, невідомого раніше, тобто інновація. Протягом усього генезису людської цивілізації рушійною силою економічного розвитку були саме інновації.

Основними напрямками державної інституційної політики в галузі інноваційного розвитку національної економіки є, зокрема: створення сприятливого економічного та правового середовища для учасників інноваційної діяльності, включаючи захист прав інтелектуальної власності; формування належної інфраструктури для підтримки розвитку різних форм інноваційно-технологічного підприємництва, в тому числі малих інноваційних підприємств; удосконалення системи державної підтримки комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності, підготовки виробництва і виходу на ринок інноваційної продукції.

Це означає, що можливості розвитку національної економіки на

інноваційних засадах залежать від створеного державою належного інституційного середовища, що визначається комплексом певних технічних, виробничих, організаційних, маркетингових і фінансових операцій, які в сукупності і формують інноваційний процес та є його невід'ємними елементами. Особливе місце у цьому інституційному середовищі належить фінансовому забезпеченню інноваційної діяльності. У цьому зв'язку надзвичайно важлива роль належить саме банківській системі країни, кредитна активність якої може слугувати потужним джерелом фінансових ресурсів для забезпечення інноваційної активності як головного чинника стимулювання інвестицій та економічного зростання.

Однією із головних перешкод досягнення стабільних та високих темпів економічного розвитку є нестача фінансових ресурсів для підтримки інноваційної діяльності в країні [2, с.37]. На сьогодні частка банківського сектору у фінансуванні інновацій є надто низькою. Тому важливим аспектом фінансування інновацій є створення сприятливих умов для підвищення ролі банківської системи у фінансовому забезпеченні інноваційного розвитку економіки. Саме кошти комерційних банків можуть розглядатися в якості альтернативи до державної фінансової підтримки інноваційних проектів, однак для досягнення цієї мети необхідною є розробка цілого комплексу заходів щодо підвищення зацікавленості банківської системи у кредитуванні інновацій.

Ключова роль банківського сектору в інноваційному розвитку економіки, окрім його фінансового потенціалу, визначається також цілим рядом вагомих переваг банків у порівнянні з іншими учасниками фінансового ринку. Зокрема, йдеться про: здатність банківських установ до реалізації індивідуального підходу до клієнтів, заснованого на виявленні та моніторингу їхніх потреб; можливості прийняття підвищених ризиків, що притаманні кредитуванню інноваційних проектів, в силу більшої диверсифікації кредитного портфеля і широкого набору інструментів ризик-менеджменту; наявності методик і навичок проектного аналізу; володіння гнучкими інвестиційними та кредитними технологіями; наявність досвіду взаємодії з міжнародними та

іноземними фінансовими організаціями, органами державної влади, цільовими фондами, а також практика взаємодії на міжбанківському ринку, що важливо для розвитку ринку синдікованих кредитів.

У загальній системі фінансових посередників саме банківські установи володіють найбільш розвинутою інфраструктурою та кваліфікованим персоналом. Крім того, комерційні банки займають унікальну позицію в сфері акумулювання необхідної економічної інформації, часто володіючи відомостями, недоступними для інших економічних суб'єктів. Тому банки здатні відігравати вирішальну роль у процесі мобілізації ресурсів, виступаючи у якості інвесторів (а в ряді випадків і гарантів) здійснюваних інноваційних заходів. З-поміж усіх інститутів фінансового ринку саме комерційні банки мають найбільш потужну ресурсну базу, а відтак вони природно, в силу специфіки своєї діяльності, зацікавлені у поверненні кредитів і, відповідно, у здійсненні добросовісної експертної оцінки інноваційних проектів та отриманні ефективних результатів від інвестування коштів у ці проекти.

Таким чином, банківська система може виступати єдиним інституційним елементом інноваційної інфраструктури, що володіє достатнім організаційним, технологічним, фінансовим потенціалом, необхідним для акумулювання і перерозподілу тих інвестиційних ресурсів, які необхідні для активізації інноваційного потенціалу національного господарства. Саме у цій якості комерційні банки мають розглядатися як основний інститут, що виступає організаційною і фінансовою основою генерування інноваційних процесів в економіці України.

Список використаних джерел

1. Шумпетер, Й. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Пер. з англ. В. Старка. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242с.
2. Владимир, О. Роль банківських установ у фінансуванні інноваційного розвитку економіки України. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2013. Вип. 2 (9). С. 34–43.